

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnistvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrti strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Samo slepilo!

Naši klerikalci vedno vpijejo po svojih shodih in časopisih, koliko so napredovali v zadnjih letih, kako so dobili občino za občino v svoje roke in v zadnjem času neomejeno zagospodovali nad celo kranjsko deželo. Hvalijo se, da so «liberalce» pahnili skoro iz vseh zastopov, da sedaj odloča «kmet» o svoji usodi sam in ta «kmet» je verni pristav «Slovenske ljudske stranke». Če pogledamo stvar malo natančneje, kmalu izprevidimo, da je vse to hvalisanje pravzaprav namenjeno le za to, da bi se nepoučene mase preslepilo in jih še tesneje privilo naše, češ, da itak vsa moč tiči le v klerikalni stranki. Kaj so pa pravzaprav dosegli klerikalci sami? Večino imajo v deželnem zboru, ker je bila volilna reforma prikrojena tako, da so morali za e priti do absolutne večine. Slovenska napredna stranka v deželnem zboru sploh nikdar ni bila v večini, temveč vedno v znatni manjšini nasproti klerikalni stranki. Po navadi je bilo razmerje med strankama 9:16. Če je hotela napredna stranka uveljaviti kako napredno načelo v deželi, je bila navezana na ustavoverne veleposelnike. Izgubila ni napredna stranka, odkar se je vnel načelni boj med naprednjaki in klerikalci v deželi, sploh nobenega deželnozborskega mandata. In v občinah? S kako kričavostjo vpijejo klerikalci: Zopet je padla liberalna trdnjava — pri občinski volitvi, v x, y je sijajno zmagala S. L. S. Kako pa je vse to bahanje v resnici? Večinoma samo slepilo. V največ občinah so dolgo let vladali možje, ki so po svojem premoženju in večkrat tudi po svoji izobrazbi daleč prekašali svoje sovaščane. Ti ljudje so bili večalimani protiklerikalni, ali voljeni niso bili radi svoje strankarske pripadnosti, temveč radi svojega

vpliva. Z rastočo in razširjajočo se izobrazbo, ki se kaže posebno še v vedno večjem zanimanju za javne posle, so pričele prihajati tudi mase do sedaj indiferentnih občanov na volišče in že iz naravnega odpora proti vladajočim ljudem volili pod vodstvom, za vse drugo, kakor za vero vnete duhovščine enkrat ali dvakrat ljudi, ki jih jim je zaznamoval farovž. Pravimo enkrat ali dvakrat, ker iz vseh krajev naše dežele nam prihajajo glasovi, da se kmetje farovškega jerobstva v občinski upravi prav kmalu naveličajo. Primerjajmo le zadnje volitve v sorski ali poljanski dolini, na Lancovem, občini, ki jo pozna komaj par sosedov, ki je pa vendar postala naenkrat tako liberalna, da so morali imenovati kar 10 častnih občanov i. t. d. i. t. d.

Smelo rečemo, da protiklerikalne ideje v deželi nikdar niso bile tako razširjene kakor so sedaj. Z zlorabo prižnice in izpovednice so duhovniki našega kmeta pripravili ob vero. Kadar govore po prižnicah, da gre pri volitvah za vero, se jim kmet smeje, ker on bolj pozna farovško boro nego duhovnikovo vero. Ne rečemo, da razne klerikalne organizacije ne motijo mirnega razvoja v misljenju našega ljudstva. Katoliška izobraževalna društva, Marijine družbe, telovadni odseki, zlasti pa gospodarska društva privezujejo našega kmeta in delayca na duhovnika, ki vidi svoj posel v prodajalni, posojilnici ali telovadnici, — cerkev mu je deveta briga — toda inteligentnejši se tudi v teh družbah ne čutijo zadovoljne. Duhovskega varuštva se izkušajo otresti in iz raznih zadrug in društev napraviti samostojne od duhovstva neodvisne organizacije. Seveda elementi, katerim klerikalizem nese, in takih ljudi je tega več, čim več moči imajo klerikalci, bodo ostali zvesti pristavi S. L. S., dokler jim ta — ne zadrigne mošnjčka.

V dnu svojega srca smo prepričani in vsa znamenja zadnjih let nas potrjujejo o tem, da gremo tudi v naši deželi, čeprav počasnim korakom, vendar dosledno po oni poti, ki nam pri- nese na deželi samostojno agrarno stranko, ki bo videla v klerikalizmu enega največjih sovražnikov kmetskega napredka, v mestu pa svobodomiselno, demokratično stranko, ki bo temeljila ali na zasebni lasti (v to prehaja naša narodno-napredna stranka), ali pa zahtevala odpravo zasebne lasti, to je sedanja socialna demokracija, ki pa postaja vedno bolj socialno-reformatična, s čimur se prepada med poslednjima strankama vedno manjša.

K poglavju o narodnosti naših klerikalcev.

Ni se še poleglo huronsko veselje v klerikalnem Izraelu vsled osebnega maščevanja, ki spada med najvažnejše taktične poteze klerikalne stranke, notabene — nad županom Hribarjem od 20. maja sem, ko je na klerikalen pritisk pokazal dr. Ambrožič original tiste pogodbe z večimi, med njimi Hribarjevim podpisom, ki pa se je sklenila v popolnoma drugačnih razmerah, kot so pa danes in ki je, večinoma neizpeljana, že davno pokopana, že kažejo popolnoma zanesljiva znamenja, da hočejo isti klerikalci, ki se z ozirom na to pogodbo ponosno trkajo na svoje narodne prsi, da hočejo isti klerikalci odpreti Nemcem vrata v občinski zastop slovenske metropole s pomočjo proporcionalnega volilnega sistema. Ali ne čutite, gospoda, da se sami bijete po zobeh? Z eno roko kažete na moža kot narodnega izdajalca, ker je pred več leti z drugimi vred honestno izjavil, da imajo Nemci pravico priti v ljubljanski občinski svet, a se sam kar najodloč-

PODLISTEK.

Katakombe na mengiškem polju.

(Črtice iz domače gorenjske zgodovine.)

Naj se najine iznajdbe presoajo kakor hočejo, ali kar je res, je res, kar sva zadnjič na gorenjski Rašici iztaknila, presega celo najino znamenito iznajdbo na Snežniku. Tam le bil namreč moj tovariš dr. Čakajc „iznašel“ popolnoma nov snežnik, kar je bilo zemlje- in potopiscem doslej gotovo še neznano. (Najbrž tako tudi še ostane.) Jaz pa sem bil po mnogih ovinkih in ovirah našel pot iz novo „iznajdenega“ gori na stari Snežnik. Te najine snežniške iznajdbe gotovo ne spadajo semkaj, ali omenjam jih le mimogrede, ko nas pelje kamniški „brzovlak“ iz Ljubljane do Tavčarjevega dvora. Ker je to pot kurjač najbrž pozabil na običajne trske, s katerimi bi podkuril, se „brzovlaku“ ni posebno mudilo. Zato sva se s tovarišem dr. Čakajcem spotoma lahko ozrla nekoliko po okolici, to se pravi, po prelepem ljubljanskem polju.

To polje nalikuje kranjski (gorenjski) ravnini, le da je polovico manjše in izdatno nižje ter ponekod za obdelovanje še neugodnejše kakor kranjska ravnina. Le ta obsega namreč 270 km² ter meri 366 m srednje višine, dočim obsega

ljubljansko polje le 130 km², srednja višina pa znaša le 290 m. Razprto je od Medvod do Doba ob Savi in od Ljubljane do Mengiša ter se nagiba od zahoda proti vzhodu. Tla so posuta z gruščem, oziroma prodrom, nižje doli se nahaja sipina, starejše naplavina. Iznad ljubljanskega polja nas pozdravljajo naši stari ljubki znanci: Šmarina gora (675 m) s severno panogo Brezovko, Rašica (431 m), Šišenski hrib (427 m), Ljubljanski Grad (364 m), tam vzhodno od Črnuč pa Soteski hrib (405 m). Kakor na kranjski ravnini, se je razprostiralo nekoč tudi čez ljubljansko polje veliko jezero, dokler se ni po pretiranih tesneh od Zaloga proti Litiji, porazgubilo in odteklo. Njemu je sledila naša gorenjska hčerka Sava, ki je, da ne segamo v nje mladostna leta, ko si je pretrgala pot zadaj za Mengišem ter se objela s posestrino kamniško Bistrico, razločila Šmarno goro in Rašico, (nekateri to delo pripisujejo Kokri) in šele pozneje si je izbrala svojo današnjo pot, ob kateri je zopet pretrgala razrastke polhovgrajskih dolomitov ter zapadno pobočje Šmarne gore. Zadovoljila se je ta neukročena porednica sicer s to novo smerjo, ne pa tudi s strugo. Prvotna struga — prosim, pogledjte od Medna (pri Št. Vidu) — je bila mnogo višja in obsežnejša. Stara glavna ježa gre približno od Medna čez Vižmarje, kjer je nekdaš stal pri „baronu“ mlin na ladijah;

potem čez Klečje, Savlje — — — Ravno, ko hočem izreči Ježica, jo prisopiha naš „brzovlak“ že do pod lesenega mostu pri Ježici, kjer ljubljansko polje nagloma pada ob vasi Ježici, ali če rečem, malo nad Alešem zgoraj, bodo tudi Ljubljančani vedeli, kje je to.

Midva sva bila namenjena čez francoski tabar ter Stražo na Rašico in od tam na mengiško polje. Da pa nisva imela namena na mengiškem polju iskati katakomb, za tako „brihtna“ nas smete že smatrati, še preden izveste, kako sva kljub vsi smešni neverjetnosti vendar prišla do katakomb na mengiškem polju.

Kdor hoče z nama, izstopi na Tavčarjevem dvoru. Dolg čas, vsaj upam, ne bo nikomur, zato je dobro skrbljivo. Vidite n. pr. tamle, ne daleč od železniškega mostu, je stal morda pred kakimi 50 leti Alešov mlin na ladiji; nekaj nižje doli pod Malo vasjo pa še drugi mlin „pri Pipanu“. Danes, kakor vidite, tod okoli ni duha ne sluha, ne o Savi in ne o Alešem, najbrže tudi ne o Pipanovem mlinu. Kam je vse to šlo? Odgovorimo najprej vprašanje glede Save. Sava, kajne, je prav taka, kakor ženska ljubezen. Ljubi izpremembo. V desetletjih namišljeno, danes teče še tod, a jutri je že stare struge sita, si včasih kar čez noč izbere drugo, novo strugo, kakor dekle, četudi ne novega, pa vsaj drugega fanta. Že iz vlaka ven smo videli, kako visoko je nekoč

neje zoperstavil izpeljavi tega načrta, a z drugo roko sami odpirate vrata, skozi katere naj se vgnezdijo Nemci v ljubljanskem občinskem svetu, iz katerega se jih je pred tolikimi leti z največjim naporom in požrtvovalnostjo pognalo! Ako bi se izpeljal na Kranjskem proporcionalni volilni sistem, bi morala biti Ljubljana iz narodnostnega stališča zadnja v tem oziru! In Nemci že trobijo v svet, da so jim zagotovljeni že najmanj štirje mandati!

Toda počasi, gospođa moja! Ali veste, kaj delate? Pripomoči hočete našim najhujšim narodnim sovragom do zastopstva v slovenski metropoli in to v času, ko isti Nemci teptajo tako v prah slovenske manjšine po štajerskih in koroskih mestih in trgih, da se niti ganiti ne smejo, še več, nas vse tako zasledujejo, da je vsak Nemec nekaj policaj čez Slovenca; to pomoč jim hočete izkazati v času, ko se v beli slovenski Ljubljani nabijajo enojezični napisi, v času, ko so trupla nedolžnih slovenskih žrtev nemškega šovinizma od 20. sept. še napol topla v hladnem grobu, v tem času podajate Nemcem roko v pomoč, isto roko, katero ste podali po 20. sept. maivni narodno-napredni stranki, da se je v kalnem lažje ribarilo!

Toda se ni izpregovorjena zadnja beseda! Naše, tudi priprosto kmečko ljudstvo je že toliko politično dozorelo, da ne bo nikdar kaj takega mirno trpelo, kar uganjajo njegovi voditelji. Vsak pristaš narodno-napredne stranke, vsak, kdor v svojem srcu čuti slovensko, ve, kaj je njegova dolžnost! Ven med ljudstvo in pokažite mu njegove voditelje v pravi luči! In o Vas, narodno-napredni poslanci, nihče ne dvomi, da bi ne vedeli, kaj vam je storiti! Pokažite, da predstavljate še vedno moč, ob kateri si tudi na Kranjskem črni generali lahko zlomijo vratove! Nemcem je na Kranjskem enkrat za vselej odklenkalo — kdor ravna drugače, je narodna izdajica, ki nima mesta v slovenski družbi! Pa bodi Peter ali Pavel!

Na delo, dokler je čas!

S.

Mladeniški Marijanski shod na Brezjah.

Brezje so znane po celi Sloveniji kakor božja pot, in naš slovenski narod kaj rad roma v ta idiličen kraj s pravo pobožnostjo in pravim zaupanjem v pomoč Marije. Le žal, da izkoriščajo naši klerikalci to pristno narodno pobožnost v svoje sebične namene, po reku: Namen posvečuje sredstva. Kakor je pred časom delal oni čudež znani Finžgar reklamo za večji shod „Marijinega kronanja“, tako se je porabila zahvala neke histerične Uršule Bonač, priobčene

tekla Sava; danes je od vse te slave le še preostala večalimanj strma, visoka in nižja ježa. Ker smo zvezto prvotne ježe prej pretrgali pri vasi Ježici, dajmo, še preden izpregovorimo o usodi obeh omenjenih mlinov, kar na tem mestu izpopolniti to zvezo. Ježa se torej nadaljuje od vasi Ježice preko Male vasi, Stožic, Tomačevega, Jarš (ne onih pri Mengišu), Obrij, Šmartna, Hrastja, Sneberij, Gornje in Spodnje Dobrave do Zaloga. Poleg te glavne ježe je še mnogo drugih, manjših, novejših, ki padajo stopnjevalno proti sedanji strugi. Ali ker se o tem morda ob priliki kekega drugega izleta še kaj več pomenimo, vrnimo se zopet nazaj na novi črnuški most. Gledje onih dveh mlinov je bila stvar namreč taka: Nekoč v pozni noči pribuči Sava, kar nagloma narasla, dol od Vižmarjev ter se s tako silo upre ob mlin, da hipoma odtrga verigo, za katero je bil pritrjen. Ker je bila veriga že pretrgana, mlinarju ne preostane drugega, nego da skoči v vodo ter se plavaje reši nevarnosti. Plavajoči mlin so potem dobili nekje doli pri Zalogu. Takrat je bila tudi za vasi ob ježi velika nevarnost. Sava je trgala cele kose zemlje, kopala si jame globoko v zemljo. Pod zadnjo bajto (Ljuben) pri Stožicah si je bila naredila globok prepad, vsled tega so orožniki primorali Ljubna, da se je vpricho nevarnosti, da se hiša pogrezne, izselil. (Nek star mož, ki mi je o tem slednjem pravil, meni, da je temu kakih 25 do 30 let.) Pripovedujejo, da je pustil Aleš odnešeni mlin prepeljati nazaj, da je potem še nekaj časa opravljal svojo službo, a da ga je prihodnja večja povodenj zopet odnesla. Takisto se je zgodilo tudi z onim drugim mlinom. Dalje prih.

menda v treh številkah „Slovenca“, za reklamne namene „mladeniškega shoda“ na binkoštni torek. Menda je to višek zlorabe pobožnosti našega vernega naroda. — Mladeniškega shoda dne 31. maja in 1. junija se je udeležilo — šteto na okroglo število 1200, reci: tisočdvesto ljudi, po veliki večini mož, fantov in otrok, ki so bili zbrani pod 26 zastavami, oziroma banderji. Shod je bil — s strogo cerkvenega stališča vzeto — nad vse lep, lahko rečemo tudi koristen. Kajti prvič so si ti romarji ogledali našo prelepo Gorenjsko, a drugič so bili tudi govori, ki so jih ti romarji slišali te dneve, prav umestni z malimi izjemami, ki ne pridejo ravno v poštev pri večini teh romarjev, zbog njih povprečne narobrazbe. — Procesija na večer binkoštnega ponedeljka ostane menda v spominu vsem romarjem, saj je naš slovenski narod posebno dovzeten za take cerkvene izprevede že od pamtiveka. Ravno tako so se v lepem redu izvršila ostala cerkvena opravila drugega dne. — Zanimivi so pa bili govori na javnem pred cerkvijo. Shod je otvoril župnik Kalan, znani protialkoholni voditelj, ki je obenem tudi vodil shod. Iz njegovega nagovora je zvenelo, da ima pred seboj še jako, jako izobrazbe potrebno množico, ki jo drži skupaj edino le ona prirojena verska zaupljivost, ki je ravno našemu narodu lastna. Župnik Brešar iz Velesovega je dober ljudski govornik. Njegov govor je bil v istini odmerjen duševnemu razpoloženju poslušalstva, kar je pričala pazljivost, ki je vladala med poslušalstvom. Izvrsten se nam je zdel govor kaplana Fröhlich iz Kranjske gore. Ta govor bi naj dobili vsi slovenski kaplani, posebno oni, ki sejejo sovraštvo in prepir v posameznih občinah, v roke, da si ga vtaknejo za ogledalo, a tudi vsem urednikom „Slovenca“ bi ne škodoval prav nič. „Mir in ljubezen“, to je klic naše sv. vere. — Malo debela je bila trditev drugega govornika, nekega mladeniča Vera iz Ptuj, da je k zmagi klerikalcev pri zadnji deželnozborski volitvi na Štajerskem nad naprednjaki največ pomogla Marija, kajti v ta namen so se vršile neke procesije in volitev se je vršila v mesecu maju, ki je posvečen Mariji. Oglasilo se je še nekaj govornikov, med njimi tudi nek Mikelj iz Kamne gorice, ki se rad ponaša s svojim govorniškim talentom na sestankih gorenjskih „Orlov“, kakor se je n. pr. dne 25. aprila v „Katoliškem domu“ na Jesenicah.

Naše mnenje o tem shodu je: Še več takih shodov. Dajte prilike, da se naš narod izobrazi, posebno mlajši naraščaj, uvedite ga med svet, da ga bo imel priliko ogledavati z lastnimi očmi, vzbudite mu smisel za branje — in osamosvojil se bo prej, kakor sami mislite in nastopil bo pot, ko se bo otesel svojih dosedanjih varuhov, in naša pota se potem strnejo v skupni — nastop.

Poučni listek.

Nekoliko o naši ustavi.

Dalje.

Pravice in dolžnosti poslancev.

Najvažnejša pravica poslancev je nedotakljivost ali imuniteta. Vsak poslanec sme namreč glasovati v zbornici, kakor hoče; zato je odgovoren le svoji vesti. Pa tudi za noben govor v zbornici ga ne sme prijeti državni pravdnik ali sodnija, naj bi bil govor še tako kaznjive vsebine. Vendar pa je za govore odgovoren zbornici sami, oziroma predsedniku, ki mu sme vzeti besedo. Dokler traja zasedanje zbornice, se ne sme sodnijsko preganjati noben poslanec, razen če zbornica sama to dovoli, tudi se ga ne sme zapreti brez zborničnega dovoljenja, izvzemši če bi bil zasačen pri delu. Pa tudi v tem slučaju ima sodnik dolžnost, da takoj naznani zadevo državnemu zboru, ki sme zahtevati, da se obdolženec izpusti in sodno ne preganja, dokler ni zasedanje državnega zbora zaključeno. Tudi tedaj, če je državni zbor samo odgođen in ne zaključen, še vedno traja poslanska imuniteta. Poslanska imuniteta se tudi kaže s tem, da resnično poročanje o obravnavah in govorih v državnem zboru ni kaznjivo in se ne sme zapleniti knjiga ali časnik, ki o tem poroča.

Vsak poslanec je dolžan, da se udeležuje zborničnih sej. Glasovati se sme samo osebno in ne s pooblastilom. Poslancem ni treba sprejemati od volilcev nobenih navodil.

Poslanci imajo na podlagi postavbe z dne 7. junija 1861, št. 63 drž. zak., med zasedanjem državnega zbora pravico do dijet ali dneveščin, dalje pa tudi dobe odškodnino za pot začetkom in koncem vsakega zasedanja in tudi pri vsaki odgoditvi državnega zbora, ki jo odloči cesar.

Dijete znašajo 20 kron za vsak dan navzočnosti poslančeve v državnem zboru. Dnevščine se prejemajo od začetka zasedanja ali po odgoditvi, ki je trajala več nego 14 dni, od dneva, ko poslanec naznani svoj prihod v zbornični pisarni in se zato vpiše v ondi razpoloženi imenik.

Če se kakemu poslancu dovoli dopust, preneha pravica do dneveštin z dnevom, ko ga nastopi, in se zadobi spet z dnevom, ko se naznani prihod v zbornico.

Če je pa kak poslanec le vsled bolezni zadržan prihajati k sejam in se je to naznani zborničnemu predsedniku, se mu dijete vseeno izplačujejo.

Dijete se izplačujejo koncem vsakega meseca za nazaj, če je pa državni zbor po cesarju odgođen ali zaključen, pa isti dan, ko se zbornica odgodi ali zaključi.

Na Nemškem državni poslanci ne prejemajo nobenih dijet, na Ogrskem prejmejo določeno vsoto za vse leto, naj zbornica zboruje ali pa ne. Prav je, da poslanci dobivajo dijete, da se tudi manj premožnim osebam omogoči vstop v zbornico, ali po našem mnenju je kontrola, ali kdo izvršuje svoje poslanske dolžnosti, preslaba. Tako se lahko zgodi, da kdo vleče tedne, celo mesece dijete, pa sedi na Kranjskem ali Štajerskem doma za pečjo in bere razprave iz državnega zbora.

Nihče ne sme odkloniti dijet ali potnih odškodnin. Člani gosposke zbornice ne prejemajo nobenih dijet ali kake druge odškodnine.

Gospodarski del.

Ako hočemo bika dolgo časa ohraniti za plemo sposobnega, mu moramo dati pred vsem priložnost k zadostnemu gibanju na prostem (na planem), ker s tem se krepcajo mišice nog, kar je za skok neobhodno potrebno. Za zadostno gibanje bikov skrbimo največ s tem, da napravimo zunaj hleva primerno ograjen prostor „tekališče“, v katero se naj bika vsak dan par ur izpusti, da se zadosti izprehodi. Tudi za bolj lahka dela, kakor vožnjo zelene krme, odvažanje gnoja i. t. d., naj se bika rabi. V hlevu pa moramo skrbeti za to, da ima bik vedno pripraven, svetel prostor, ter da mu dobro nastiljamo, da ne stoji z zadnjimi nogami v luži, ker s tem se mu parklji preveč omeščajo. Tudi preveč krme naj se biku ne daje. Najboljša krma za bika je seno, poleg katerega mu moramo dati 2—3 kg zdrobljenega ovsa na dan. Tudi nekaj slame naj se mu poklada poleg sena. Za pijačo služi biku najbolje čista, zdrava voda.

Ajdi zelo ustrežemo, ako ji pognojimo z umetnimi gnojili, zlasti z rudninskim superfosfatom, kateri ima v sebi 14% v vodi raztopne fosforove kisline. 100 kg tega gnojila stane 8 K v Ljubljani. Za mernik posetve se ga rabi 25 kg. Pognoji se na ta način, da se ga po strnišču raztrosi in potem podorje. Skrbeti moramo, da ga pravočasno naročimo, ker se nam naročilo lahko zakasni.

Listne uši nam škodujejo s tem, da izsesavajo zelene dele dreves (listje), radi čegar isti v rači zaostanejo in se sfrkujejo. Odpravimo jih, najlažje z 2% raztopino tobakovega izvlečka (ekstrakta). Tobakov izvleček se dobi v trafiki in stane kg 2 kroni.

Seznam približne potrebišne obsebovalnih predmetov za dobo 1909/10 za c. in kr. vojne. Intendanca 3. voja v Gradcu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani seznam potrebišne predmetov, ki se bodo potrebovali v dobi 1909/10 za oskrbo c. in kr. vojne na raznih postajah. Seznam obsega pšenico, rž, oves, mrvo, slamo, kruh, drva in premog. Seznam in splošni pogoji se lahko vpogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Dobavne obravnave se bodo pravočasno razglasile.

Koliko velja aneksija Bosne in Hercegovine. Okupacija leta 1878 je veljala 62 milijonov kron, odkupnina, plačana Turčiji, 55 milijonov, zadnje vojaške priprave 220 milijonov, skupno 337 milijonov kron.

Pepel kot nastelja za perotnino. Lesni pepel je zelo dobra nastelja za perotninske hleve, ker ovije in ohrani perotninske odpadke ter prepreči okuženje zraka v hlevih. Tudi perotninske mrčesi se deloma ugonobi z njim. Slednje se uspešno doseže, ako se vrže pepel proti stropu in stenam, da se vse v vse njih razpoke ter pokonča v teh se nahajajoče mrčesi. Perotninski odpadki, pomešani z lesnim pepelom, tvorijo izvrsten gnoj za zelenjadni vrt i. t. d., v katero svrha ga je dobro pomešati s prstjo.

Koliko prispeva država za ljudsko šolstvo. Država prispeva za ljudsko šolstvo le 562.152 K, čeprav znašajo stroški 87.609.960 K, katere pokrivajo občine, okraji in dežele. Torej znaša državni prispevek le 0.64 odstotkov vseh stroškov. Na Pruskem prispeva država 40 odstotkov za ljudsko šolstvo in na Francoskem 220 milijonov za šole sploh. Ker so učitelji splošno zadovoljni, da se ljudsko šolstvo podpravi, naj bi se poslanci potegovali za podpravljanje, kajti s tem bi bilo tudi deželni financam najbolj pomagano, ker bi se jim odvzeli tako veliki izdatki.

Sladkor kot razkuževalno sredstvo. Po mnogih krajih ima priprosto ljudstvo že od nekdanjega, da žge v sobah, kjer leže bolniki, sladkor. Zdravniki so se temu dolgo časa le smehljali. Sedaj je pa profesor pariskega Pasteurjevega za-

voda Trilbert napravil mnogo tozadevnih izpokusov. Dognal je, da se razvija pri žganju sladkorja nekaj mravljinčasto kisli acetilenski vodik, ki je eden najbolj učinkovitih dozdaj znanih antiseptičnih plinov. Posrečilo se mu je ubijati s temi plini bacile tifusa, tuberkuloze, kolere i. t. d. Če se žge sladkor v zaprti posodi, v kateri je gnilo meso ali pokvarjena jajca, izgine takoj in popolnoma neprijetni duh.

Telefon brez žice iz Evrope v Ameriko. Z brzojavom brez žice napreduje z roko v roki telefoniranje brez žice. Poizkusi, ki so se izvedli za oddaljenost okoli 300 km, so se dobro obnesli. Sedaj pa ima nastati telefonična združitev z Ameriko. Kakor javljajo francoski časopisi, je sklenila francoska vlada z Amerikancem de Forestom dogovor, po katerem ima biti v teku dveh let uvedeno telefonično združenje Eiffel-jevega stolpa s hišo ameriške družbe Equitable. Če se ta načrt posreči, imel bo kaj daleč segaajoče posledice.

Gospodarski pouk v nemški armadi. Vojaki v nemški državi se ne učijo samo korakati in streljati. Preteklo zimo so dobili oni, ki služijo drugo in tretje leto, še šolo za poljsko gospodarstvo. Tu se učijo, kako treba delati na polju in v hisi. Za učitelje so odločeni ljudje, ki imajo dosti gospodarskega znanja ter so stvarno izveščani. Glavna skrb je, da bodo mogli ono, kar slišijo, kasneje v resnici uporabljati. Zato govorijo najprvo o eni reči, da jih vojaki dobro razumejo, potem izprašujejo sedaj enega, sedaj drugega o vsem, kar so jim razlagali. Vojaki morajo odgovarjati. Na razpolago so tudi razna orodja in priprave in uči se jih, kako se je posluževati tega orodja. Poučuje se jih tudi o trgovini, industriji in drugih panogah narodnega gospodarstva, seveda toliko, da dobijo nekaj pojma o teh rečeh ter kako se kak posel vrši. Glavni namen je, da se vojak v času službe ne odtuji kmečkemu delu, marveč se vrne domov z razširjenim znanjem in povečano ljubeznijo do kmetovanja. Učitelji jim ob vsaki priliki razlagajo, kako važno je kmetijstvo v življenju države, kako lepo življenje na vasi in kako je poljedelski poklic pred vsemi drugimi najboljši in najuspešnejši.

*

Tedenski sejem v Kranju dne 7. junija 1909. Prignalo se je — konj, 92 glav domače goveje živine, 15 glav hrvaške goveje živine, 7 domačih telet, — hrvaških telet, 327 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domačih ovac, — hrvaških ovac, — koz, — buš in — bosanskih volov. — Pitani voli 100 kg 64—68 K, na polovico 100 kg 58—60 K, za pisanje 100 kg 52—54 K, kumerni 100 kg 36—40 K. Pšenica K 14:50, proso K 7:75, rž K 10—, oves K 9—, ajda K 8:50, repno seme K 80—, fižol ribničan K —, mandalon K —, koks —, krompir K — za 50 kg, seme dom. detelje — vin.

Zgodovinski in slojstveni pregled za prih. teden:

13. junija. — 1866. Avstrija in Pruska odpokličeta svoje poslance iz Berlina, oziroma Dunaja. — 1878. Od 13. junija do 13. junija berlinski kongres, kjer dobi Avstrija narodo, da vojaški zasede in upravlja Bosno in Hercegovino. 14. junija. — 480. pred Kristom. Leonida pade s 300 Spartani pri Termopilah. — 1782. * Skof Anton Alojzij Wolf v Ljubljani. — 1798. * Češki zgodovinar France Palacky. — 1800. Avstrijci podležejo pri Marengu. — 1807. Bitka pri Friedhofu. — 1872. Pravila »Glasbene Matice« potrdijo v Ljubljani.

15. junija. — 1806. Vratoslav II. češki prejme za svojo osebo od nemškega cesarja Henrika IV. kraljevo dostojanstvo. — 1606. (1608.) * Slikar Rembrandt. — 1876. * Pesnik Alojzij Merhar (Silvin Sardenko na Ježici).

16. junija. — 1246. Ogrji pri Litvi premagani. Vojvoda Friderik II. Prepirljivi pade v boju, z njim izumre Babenbersko moško debljo. — 1714. * Sloveči matematik in pisatelj Joahim Košutnik v Beljaku. — 1815. Bitka pri Lignyju. — 1896. † Skladatelj Anton Nedved v Ljubljani.

17. junija. — 1696. † Poljski kralj Ivan Sobiesky. — 1722. † Malborough. — 1789. Začetek francoske revolucije; tretji stan se proglasi kot ustavna skupščina. — 1907. Prva seja državnega zbora, izvoljenega na podlagi splošne in enake volilne pravice.

18. junija. — 1675. Bitka pri Fehrbellinu. — 1757. Bitka pri Kolinu; Daun premaga Friderika II. »Rojstni dan avstrijske monarhije« (besede Marije Terezije). — 1772. † Gerhard pl. Swieten. — 1816. Blücher in Wellington premagata pri Waterloo Napoleona I. — 1862. † Pesnik Leon Engelman-Nožarjev v Novem mestu. — 1900. V Kini umore nemškega poslanika pl. Kettelerja. — 1901. † Pesnik Josip Murn-Aleksandrov v cukrarni v Ljubljani.

19. junija. — 1688. † Pisatelj Matija Kastelic v Novem mestu. — 1866. Avstrija izda vojni manifest proti Pruski. — 1867. V Meksiku ustrelje cesarja Maksimilijana. — 1882. † Pisatelj Anton Terf v Svetinjah. — 1890. † Pisatelj Jernej Krizaj-Severjev pri Sv. Antonu pri Kopru.

Godovi prihodnjega tedna:

13. Zorica; 14. Bazilij, Raposlav, Zlatana; 15. Vid, Vidoslav; 16. Jošt, Vladislava, Dragimir; 17. Adolf, Tratimir; 18. Bodin; 19. Bogdan, Netko, Volkoslava.

Sejmi prih. teden na Gorenjskem:

15. v Dobu.

Dopisi.

Is škofjeloške okolice. Piše se nam: Velecenjeni gospod urednik! Redkeje se oglašamo iz našega kraja, kakor od drugod, zato pa še nikar ne mislite, da smo izumrli za ta svet. In ako se danes oglašamo, storimo to le zategadelj, ker hočemo dati duška svojemu ogorčenju, ko vidimo, kako celo nekateri od naših, ki bi jim morala biti svetinja materinega jezika nad vse, a svojo

materinščino če že ne zamujejo in zaničujejo, pa vsaj neopravičeno zapostavljajo za drugim takozvanim »deželnim jezikom«. Komaj osem mesecev je tega, kar smo korakali po Ljubljani za pogrebom nedolžnih narodnih žrtvev Adamiča in Lundra. Takrat smo bili polni oduševljenja za naš tako tlačeni slovenski narod in s ponosom smo se trkali na naše prsi, ker smo sinovi naše mile matere Slovenije, za katero bi bili pelili zadnjo kapljico krvi. Ta ogenj narodnega ponosa je vzbudil v nas naš kleti sovražnik, ki preži za nami kakor grabežljivi jastreb za svojim plenom. Ako nam že ne mori naše brate, pa trga iz materinega naročja naše otroke, da jih zastruplja in jim v srce vsaja gnev in sovraštvo proti onemu jeziku, ki so si ga vsesali obenem s sladkim mlekom svoje slovenske matere! Da, Slovenci smo res prepotrpežljivi in preponižni, da si pustimo vse dopasti, kar nam v kvar napravijo ljuti sovražniki! Kar nas posebno v srce žali, je resnično in žalostno dejstvo, da slišimo skoraj vedno, ko se družimo z našim ljudstvom, in to posebno z onimi, ki se že štejejo med omikance, kako z veseljem kramljajo v blaženi nemščini. To bi se nikoli in nikdar ne smelo goditi, ko se snidejo med seboj Slovenci. Njihovega jezika se jim že ni treba sramovati, tudi ne pred nemškim. Izobraženemu in narodno čutečemu Slovincu se nikakor ne spodobi da zatajuje svoj jezik. Tudi drugi narodi, in naj so še tako majhni, ljubijo svoj jezik in se ga povsod poslužujejo, in zakaj bi to ne storili Slovenci, zlasti še v svoji domovini! Zatorej proč z nemškutarjenjem, ki je in ostane sramotni pečat na čelu vsakega rodoljubnega Slovence! Pri tem mi prihaja v misel doživljaj od binkoštnega pondeljka, ko sem napravil majhen izlet v bližino Skofje Loke. Med potoma sem se ustavil v neki gostilni, v kateri so gostje poleg domačega slovenskega jezika tudi mnogo po nemško govorili. Začetkom sem mislil, da so oni, ki tako živahno nemškutarijo, gotovo kaki nemški letoviščarji, a v svoje veliko začudenje sem jih spoznal za prave in pristne — Slovence! Med temi je bilo tudi mnogo takih, ki jim je na jeziku vedno to, kar in koliko so storili za svoj slovenski narod. Po mojem mnenju je to goli humbug. Torej nikar siliti pod nemški podplat, ki nas že itak preveč pritiska in žuli na vse kraje. Vzdravimo se in čvrsto delujmo na to, da naša slovenska domovina ne postane pastorka, katero sme sovražna ji mačeha strahovati in jo uhljati, kadar koli se ji poljubi. Narodnjak iz okolice.

Is Dražgoš. V »Slovincu« od 15. maja je znani dopisnik zagrešil dopis, ki prav dobro označuje njegovo tolikrat povdarjano »miroljubnost« in »resnicoljubnost«. Pričujoče se, da je nekdo polomil farovsko uto in da se je le »Erjavčku« zahvaliti, da ni naredil večje škode, ter da se obeta še večje poškodovanje. A kdor pogleda farovsko uto, vidi, da še vedno stoji, in tudi ni silati, da bi se bila kaka druga škoda naredila. Nevredno dopisnika pa je, da obrekuje in po krivici sramoti svoje sofarane, ki kažejo res angelsko potrpežljivost proti njegovemu nagajanju in izživljanju. Da ne bo kdo v dvomu, kdo je »Erjavček«, naj povemo širnemu svetu, da nosi to lepo ime menda farovski pes. Ker se je dopisniku že vredno zdelo omeniti »Erjavčka«, naj bi bil opisal še drugo farovsko živnorojo, ki je še bolj zanimiva. Surovosti pa naj dopisnik nikar ne očita Dražgošanom. Oni so prijazni in uljudni z vsakomur, ki to zasluži. Če jih pa kdo draži leta in leta, pa nazadnje tudi najmirnejšega lahko mine potrpežljivost. Vidi se, da si hoče dopisnik pridobiti na časnikaškem polju lavorik, ki jih drugod ni mogel. Če želi pričeti časnikaški boj, smo mu na razpolago. Gradiva nam ne manjka.

Železniki. Naš novodošli župnik gosp. Marčič gotovo še ne ve, da je v Železnikih; dasiravno je bil že opominjan, pa se še ne zdrami. V nedeljo je med pridigo primerjal »luciferja« z našimi poštenimi naprednjaki. Ali mogoče misli g. župnik, da se mora kar hipoma ves trg izpremeniti v klečplazstvo, ako je on prišel v Železnike. Kdor pozna razmere v našem trgu, bode vedel, da si bode g. župnik s svojim izživljanjem le poslabšal stališče in čimbolj bode rovaril, tem hujski odpor bode dobil od naprednjakov, ki tvorijo večino v našem trgu in kateri so tudi glavni davkoplačevalci. G. župnik se je v nedeljo na prižnici izrazil, da je kaplanija njegova — no, naj nam blagovoli častiti tudi pojasniti, koliko je prispeval za kaplanijo in kdo mu jo je dal? Ako ne dobimo kaplana, tudi »Orli« ne bodo telovadili na kaplaniji, ali pa mora biti za druga društva tudi prostor, ker društvo »Orel« nima večje pravice v kaplaniji, kakor društvo »Sokol« in čeprav je g. župnik član društva »Orel«. Gotovo so pa člani društva »Sokol« in njih predniki veliko več darovali in žrtvovali za kaplanijo, kakor pa pristasi »Orlov«. Sploh naj se pa gosp. župnik lasti tistih reči, katere so njegove in katere je on napravil, ker za naše občinske naprave ne bode on odločeval. O stvari se bode pa še na drugem mestu govorilo, ako se ne bode pravilno postopalo. Zašod nar.-napred. stranke, kise je vršil v nedeljo, je seveda tudi g. župnik moral hujskati ljudstvo, naj gre vprašat »tiste doktorje«, ali so bili pri maši in ako so oddali rdeče izpovedne

listke. Če zanima g. župnika, ali hodijo doktorji k mašam i. t. d., naj vpraša dr. Susteršiča, dr. Pegama in druge, ali izpolnjujejo verske dolžnosti, ker skoro gotovo si ti gospodje radi pobožnosti še tudi niso iztrgali na kolenih hlač. Sploh so si pa gospodje doktorji v tem oziru najbrž zelo enaki, potem naj bodo od liberalne ali klerikalne stranke. Razume se pa tako, da so večinoma vsi doktorji, katere ima klerikalna siranka na svoji strani, le zato klerikalci, ker imajo dober zaslužek in ne vsled prepričanja. V bodoče naj nam g. župnik raje bolj razločno pridiguje o svetih rečeh in tako, da se ga bode vsaj razumelo, ker hodimo zato v cerkev, da bi slišali božjo besedo, ne pa umazano izživljanje in obrekovanje. Če pa Vas, gospod župnik, veseli polemizirati z železniki naprednjaki, storite to na drugem mestu in radi Vam bomo odgovarjali. Železnikar.

Z Dunaja. (Štiridesetletnica »Slovenije«.) Še veliko pred določenim časom so začeli dne 26. maja zvečer polniti gostje dvorane Lehrershausa v VIII. okraju, da proslave 40 letnico najstarejšega slovenskega visokošolskega društva, »Slovenije« na Dunaju. In ko je predsednik otvoril slavnostni večer, se je pokazalo, da so se zbrali zastopniki vseh Slovanov, da počaste ta večer. Nato je imel slavnostni govor: Ravno na ta dan je ustanovila pred štiridesetimi leti peščica slovenskih visokošolcev društvo, o čegar prihodnjem pomenu morda niti slutili niso. Takoj ob rojstvu je imelo društvo odločno narodno in napredno smer. Društvo je bilo središče skoro vsega slovenskega dijaštva; tudi na slovensko politiko je imelo velik vpliv posebno prva leta. Po prvem katoliškem shodu je hotelo par »katoliških« dijakov notri uganjati katolicizem. Morali so dati »Sloveniji« slovo ter so pod duhovniško patronanco ustanovili svojim katoliškim načelom odgovarjajoče društvo »Danica«. »Slovenija« je živel veselo naprej, na široki narodni in svobodomiselni podlagi, toda po starih burševski načelih, dokler se ni po letu 1900 začel neki proces, proces mladih in starih. Stari so vzeli dijaško življenje veselo, lahkomišljeno: krokanje, pretepi, dvoboji, ženske, to so bili njihovi ideali, a kot posledica — stare hiše z 20 semestri; mladi pa so bili nasprotno bolj resni ljudje. Zahtevali so, naj dijak pusti politiko pri miru, a naj se posveti pred vsem kulturnemu delu. Stare burševske navade naj opusti ter naj izkuša izpopolniti vrzeli, katere mu je pustila srednja šola. Gre naj med narod kot kulturni delavec, to je njegova dolžnost (gl. Prosveto!). Pri tem pa naj gleda, da prejkomogoče dovrši svoje študije, ker to dolguje ne samo sebi, ampak tudi domovini. In vnel se je boj med mladimi in starimi, ki se je končal stem, da so izstopili stari; ustanovili so novo društvo »Sava«, ki pa se je v že marsičem, in to ne v svojo škodo, oddaljilo od tradicij svojih očetov. V »Sloveniji« pa je od tedaj zavel nov, svež veter; enotno stoji društvo tu na kulturnem programu ter kliče ob svoji štiridesetletnici: »Na delo za narod! Iz naroda za narod!« Viharno odobravanje je sledilo njegovim besedam. — Nato so sledile napitnice. Vstal je g. Adamecki in v imenu Poljakov nazdravljaj žilavemu slovenskemu narodu ter čestital »Sloveniji« ob njeni 40 letnici na taki mladini. V imenu Čehov pozdravlja »Slovenijo« g. Drbalj ter ji kliče na »mnogaja ljeta«. G. Mitrovič, zastopnik »Zvonimira« in Hrvatov naglašal prijateljsko razmerje med »Slovenijo« in »Zvonimiro«. Srb g. Sečerov kot zastopnik »Zore«, nadalje Rus g. Balašev kot zastopnik ruskega krožka. Posebno živahna je bila napitnica g. dr. Drozde, zastopnika češkega učiteljskega društva slovenskih dam, katere živahno interesira društven procvet, napija gđc. Zemljanova. G. Jantolek načelnik hrvaškega naprednega kluba, vidi v kulturni vzajemnosti združenje slovanstva in napija »Sloveniji« kot društvu, ki stoji na kulturnem programu. Nato napija g. Bratina v imenu »Krasa«. Za »Prosveto« govori njen predsednik tov. Trampuš, ki mu je »Slovenija« kakor univerza, kjer se člani teoretično izobražujejo, da potem v prosveti kot v laboratoriju praktično izvajajo delo za narod. »Prosveta« je timbolj interesirana na današnjem slavju, ker je »Slovenija« njena mati. Tovariš Zalogar povdarja vez med dijaštvom in ljudstvom, moralno zaslombo, ki jo daje društvu ter se čudi, da je toliko dijakov — dijakov. G. Mravljak pozdravlja »Slovenijo« v imenu starejšin; društvo je takrat najlepše uspevalo, ko je bilo od domovine pozabljeno; želi vedno več delavskih moči, ki naj bi delale za naše vzore; žal, da se dobe ljudje, ki se tu izobražijo, a v domovini — poklerikalijo. Nato vstane g. dr. Tuma, bivši Slovenijan. »Slovenija« je dala domovini hofrata Šukljeja, dr. Tavčarja, dr. Zerjavo; naša naloga naj bo, študirati pridno tujo, germansko kulturo ter jo spojit, prisedši v domovino, z domačo slovanco, zlasti v gospodarskem oziru. Jurist Sajovic napija zavodnim slovenskim damam, ki naj nas podpirajo v stremljenju in boju za našimi cilji; ako se nam ne bo posrečilo vsega doseči, želi, da bi nam podarile krepek, jeklen rod, da bo vsaj on vresničil naše ideale. Nato se spominja tovariš Zavrnik naših radikalnih srednješolcev, ki morajo imeti v resnici kremenit značaj, da ne podležejo divji gonji, ki se je uprizorila proti njim ter jim nazdravlja z nado na zmago. Po polnoči pa se je vpela prosta zabava. Popolnoma neprijetna, nad vse živahna.

Slovenijanski pevski zbor je zapel več pesmi, pomagali so mu tudi cenjeni, nad vse dobro razpoloženi gospodje gostje, dočim so se dame druga za drugo v spremstvu kavalirjev podajale v sosednjo dvorano na ples. Stari gospodje, bivši Slovenijani, pa so si v družbi mladih svojih naslednikov v društvu obnavljali vesele spomine na davne dni... Tako se je vršila proslava štiridesetletnice «Slovenije» v tujini; v potitnicah pa se naredi proslava v domovini in to v vse širjem obsegu in takrat — na yeselo svidenje!

Radovljiske novice.

— Radovljiski vodovod se je pretečeni teden podaljšal tudi v Podmesto, in sicer s preostankom, ki se je prihranil pri radovljiskem vodovodu. Ker smo ravno že pri vodovodu, moramo se dotakniti neke notice, ki jo je prinesel «Slovenec» v svoji 129. številki pod naslovom: «Vodovod za Mošnje in Brezje». Ker je «Slovenec» tako brez potrebe in čisto krivično napadel v tej notici radovljiske naprednjake, svetujemo piscu one notice, da se enkrat potruži v Radovljico in tamkaj naj se oglasi v županstvu, kjer bo videl črno na belem, kaj so radovljiski naprednjaki soglasno sklenili s pristaši «Slov. L. Stranke» glede vodovoda. Ako se mu pa zdi ta pot predolga, naj vpraša deželnega odbornika dr. E. Lampe, kako so sklepali naprednjaki v Radovljici zoper ta vodovod. Pravijo, da strast slepi človeka.

— Občinske volitve na Lancovem so se vršile pretečeni torek. In sicer je prišlo v novi odbor 10 naprednjakov in 8 pristašev «Slov. L. Stranke». Več o teh volitvah prihodnjič, a toliko je že sedaj gotovo, da je dosedanjemu županu odklenalo. Omenjamo le še to, da so prej sedeli v tem obč. zastopstvu sami pristaši «Slov. L. Stranke».

— Procesija na dan sv. rešnjega telesa se je obnesla nadvse sijajno. Mesto samo je ta dan obleklo pravo, pravcato prazniško oblačilo. Procesije se je udeležilo polnoštevilno c. kr. uradništvo, na čelu mu c. kr. okrajni glavar, občinski zastop z mestnim županom, šolska mladina, kjer smo opazili nenavadno veliko število belooblečenih deklic, dalje gasilno društvo, dekliška Marijina družba s svojo zastavo in telovadno društvo «Orel» v skupnem številu 14 v kroju. Občinstva je bilo veliko število tako domačinov, kakor tudi okoličanov. Sicer je grozil nekaj časa dež, a slednjič je vendar le premagalo solnce, da se je izvršila procesija v najlepšem redu.

— «Radovljiski Sokol» vidno nepreduje. Marljivo se goji telovadba, tako proste vaje kakor tudi vaje na orodju. Pretečeni teden je dobil «Sokol» nekaj novega telovadnega orodja, v kratkem bo telovadnica opremljena z vsem potrebnim orodjem. Te dni je bil v izloži g. Jos. Pogačnika videti trak, ki ga pripne kumica na dne 11. julija t. l. razvito zastavo «Sokola». Trak je popolnoma bel z napisom: «Radovljiskemu Sokolu» — «Kumica 11. 7. 1909.» — Zastava je tudi že v delu, razstavi se v kratkem. Pripominimo, da se pokrijejo stroški te zastave edinole z nabranimi prispevki. Prihodnjič objavimo skupno število teh prispevkov, kar nam je sedaj še nemogoče, kajti blagajnik ima dobiti nabrane prispevke še od nekaj dam. Ti prispevki bodo javne priče, kake simpatije uživa radovljiski Sokol.

— Električni širši odsek je zboroval pretečeni torek v gostilni R. Kunstlja. Voljeni člani so se zbrali polnoštevilno, a deželni odbor je poslal k posvetovanju g. J. Klinarja. Glavna točka tega posvetovanja je bilo vprašanje, se bo li rentiralo ali izplačalo to podjetje. Na podlagi zanimivih podatkov, ki jih je podal g. J. Klinar, je izplačevanje tega podjetja zagotovljeno. Dalje so se sprejeli razni predlogi, ki nam dajo zagotovilo, da se podjetje oživi v najkrajšem času, če ne naleti na odpor onih činiteljev, ki bodo slednjič dali celemu podjetju svoje potrdilo. Odsek deluje z nenavadno marljivostjo in vstrajnostjo in upajmo, da bo delo imelo tudi svoj vspeh.

— Letina obeta biti letos pri nas posebno ugodna. Vsi poljski pridelki kažejo najlepše, sadja bo dovolj, a tudi seno obeta najboljša. Menda ne bo treba letos dobivati preležanega sena iz Galicije s pomočjo državne podpore.

— V Radovljici bo kmalu dražje, kakor na Češkem v Karlovih varih. Naj navedemo le nekaj dokazil. V raznih časopisih se bere, da prodajajo letošnje češnje v Gorici po 10 h, v Ljubljani po 20 h in celo na Jesenicah po 40 h kg. Toda pri nas se je vgnezdila običajna cena, ki je ne izpremeni ne dobra, ne slaba letina. Kajti v našem mestu so se naselile neke Vipavke, ki delajo tržno ceno — po lastni volji. Prodajajo kilogram češenj — beri in reci: 80 h — osemdeset h — ali 7 češenj za 2 v. To ceno imajo sedaj vipavske češnje. Ko pa pridejo domače na vrsto, pokupijo te prodajalke lepše domače po nizki ceni, a na trgu jim je stara cena — 80 h. Enaka draginja vlada pri vsej drugi zelenjavi in pri vsem raznem sadju. Z ozirom na to svetujemo kakemu podjetnemu človeku, naj se loti take kupčije, nastavi naj primerne cene in zagotovljen naj bo, da bo dobro izhajal.

V Kranju, dne 12. junija 1909.

Iz državnega zbora. Vlada je doživela minuli torek pri glasovanju o Suštersičevem predlogu glede ogrske agrarne banke v Bosni občuten poraz. Od 516 poslancev sta bila navzoča 502 poslancev. Za predlog, ki pomeni zausnico vladi, je glasovalo 238, proti pa 242 poslancev. Pri glasovanju so se vršili burni prizori. — Ravnotako se je v včerajšnji seji pokazalo, da min. predsednik Bienert nima nobene večine za seboj. Glasovalo se je o rusinskem predlogu glede kršenja jezikovne enakopravnosti pri galiskih sodiščih na škodo Rusinov. Pravosodni minister je jako nerodno zagovarjal sedanjo prakso pri galiskih sodiščih, kar je izzvalo pri Rusinih nepopisen vihar. Pri glasovanju se izkaže, da so vladne stranke zopet v manjšini. Za konec debate glasuje 95, proti 113 poslancev. Opozicija prezirljivo ploska. In Bienert se še noče umakniti!

Vse časopisje vladnih strank je izza zadnjega glasovanja v državnem zboru izgubilo bahatost in če se natančno bere, se najde v vseh člankih pravzaprav le ena misel: Hvalimo boga, da ni bilo hujske. Zanimivo je, da tudi stranke, ki so glasovale za vlado, razven krščansko-socialne, nočejo veljati za vladne in potihem priznavajo, da Bienertova vlada res ni kaj posebnega. Vsi, ki znajo količkaj misliti, razumejo, da mora kmalu priti čas, ko se sploh nihče ne bo mogel potegovati za to vlado. Pa je tudi nemogoče, navduševati se po taki zmagi, kakršna je bila torkova. Rezultat tistega glasovanja ne pomeni pravzaprav nič drugega, kakor da izrekajo ministri sami sebi zaupanje. Če pet ministrov ne bi bilo glasovalo, pa bi bila splavalna vladna večina po vodi. In če je šlo enkrat, da je vlada sama sebe rešila, ni nikjer zapisano, da pojde to vselej.

Proti italijanskim dijakom, ki so lani pri pretepu na vseučilišču streljali s samokresi, je ustavljena preiskava zaradi težke telesne poškodbe, pa pridejo le zaradi lahke poškodbe pred okrajno sodišče. To je plača za to, ker so italijanski meščanski poslanci glasovali proti Suštersičevemu predlogu.

Proračunski odsek je v sredo končal svoje delo. V torek večer in v sredo je rešil sledeča poglavja: Učno ministrstvo, državni zbor, ministrski svet in penzije. Za glavnega poročevalca je izvoljen poslanec Steinwender. Tako je sedaj omogočeno, da pride državni zbor do proračunske debate.

Novičar.

Al' je, al' ni!? Dr. E. Lampe je te dni «strašno» potolkel naprednjake na svojem shodu v «Unionu». Mislimo, da so se vsi skrili pod črno zemljico kakor majnikovi brošči. Dozdeva se nam pa, da je dr. E. Lampe vpil tako «strašno» le zato, da prikrije zvezo med Nemci in klerikalci. Znano je, da je bilo razpisano pred kratkim nadučiteljsko mesto v Beli peči na Gorenjskem. Znano je dalje, da je bilo za to mesto precej prosilcev, Slovencev in Nemcev. Neznano pa je, zakaj je c. kr. deželni šol. svet sklenil, da se to mesto vnovič razpiše, in znano je slednjič, da je bil nadučitelj Potokar, ki je prosil za to mesto — glasom «Slovenskega Naroda» — službeno premeščen v Banjaloko. Nemški «Volksrat» se strastno poteguje, da dobi to mesto pravi Nemec, ki bo podpiral nemški most do Adrije. Sedaj smo pa radovedni, bo-li klerikalna večina v c. kr. deželnem šolskem svetu prihodnjič glasovala za nemškega nadučitelja, ki ga bo predlagal «Volksrat» na usta c. kr. nemškega okrajnega šolskega nadzornika Šraverca, ki je obenem tudi odbornik društva «Freie Schule», ali bo glasovala za slovenskega nadučitelja. Potem jih bomo sodili. Naprednjaki, pozor!

Namesto s škofovo — z beraško palico. Beraška palica je bila usoda že cesarjev in visokih cerkvenih knezov. Zato te vrstice nimajo namena, očitati jo našemu vladiki-knezoškofu dr. Jegliču. Ravno nasprotno! Želeli bi, da naš rojak in škof vrže beraško palico stran ter jo zopet zamenja s posvečeno, njegovemu dostojanstvu primerno. Če jo le more! Ampak bojimo se, da smo prišli s svojim dobrim nasvetom že na pogorišče, in bojimo se, da čas ni več daleč, ko bo tudi škofova palica naše škofije zdrsnila sedanjemu nositelju izpod rok. Morda na tak način, kakor gornjegorjaka graščina, ki je pokopala Jegliča osebno, Jegliča kot škofa in — ljubljanski kapitelj v brezno dolgov tako, da se bo vsak naslednik lepo zahvalil za tako zavoženo škofijo, kakor je po zaslugah dr. Jegliča sedaj naša, nekdanj slavna ljubljanska škofija. Ni ga izučila britka izkušnja Gornjega grada; ne! Nakopal si je še ta nebodigatreba zavod v Št. Vidu. Bolno dete, kakor oče bolan. Računal je na testament, računal na svoje duhovnike in na naše «dobro ljudstvo». Pa se mu je račun hudo pokvaril pri vseh treh. «Še bi bilo morda šlo, ali tudi ves načrt tega posloplja je temeljito zavožen. Moj bog, kake dvorane za «profesorje», kake sobe za dijake. Podvojil, če ne potrojil bi bil lahko te prostore, in ne bi bilo mu treba sedaj zopet pri- in prezidavati. Pa ne in ne! Anton Bonaventura je imel trdo glavo in le to tudi vse bridke izkušnje ne bodo omeščale. Zadolžen na vse konce in kraje je prodal slovenski škof tudi svojo narodnost nemški

vladi, nemški «šparkasi». Spravil je celo stranko v sramoto pred vso slovensko javnostjo. Ni čuda potem, če «Slovenec» ne more biti boja proti nemški šparkasi. In zdaj tudi ta vir vsahuje. Ni mu preostalo drugega: beraško palico v roke, pa hajd beračit po svetu za doneske za nesrečni zavod v Št. Vidu. Ni ga izučila izkušnja, da je po Galiciji s težkim trudom priberal komaj 70.000 kron. Zdaj hoče iti še v Ameriko. Ali tam so sami taki reveži, da mu je ameriški škof Stariha, ki je sedaj v Ljubljani, resno odsvetoval, češ, ljubi tovariš, bodi vendar pameten in nikar ne hodi beračit se po Ameriki. In res Jeglič ne bo šel, in če bo šel, dal Bog, da ostane kar tam za vedno!

Čočov Frencu v «najdostojnejšem» listu «Slovenec», v katerega uredništvu sede uredniki, ki so vrgli lemenat na kol, po hribovsko napada neljube mu osebe. Zameriti mu tega ni, ker je na Češnjici doma. Tako zmerja n. pr. posestnika g. Kozelja z večnim propalim kandidatom. Če bi se «Frencetu» prijelo za ušesa, bi ostal seveda dokaza dolžan. G. Luznar mu je liberalni pri-ganjač. Najbrže ga jezi, ker ima več znanja v mazincu nego «Frencu» v glavi. Nad Jenkotom pa kriči kakor samosrajnik izza zida: fantek, fantek i. t. d. Dobro teknilo «Frencetu»! Zato ga bomo prištevali odslej naprej med najnavadnejše ljudi.

Kmetijako družbo v Ljubljani hočejo dobiti klerikalci popolnoma v svoje roke. Diši jim premoženje, katero znaša nad 100.000 K. Stvar je dognana v vodstvu «Slovenske Ljudske Stranke» in tudi načrt za to izdelan. Vsled tega se tako ogrevajo zadnje čase za to družbo, katere še pred par leti niso mogli trpeti poleg sebe. Za kmeta bi bil to hud udarec, ker klerikalci bi s tem premoženjem mašili svoje zafurano gospodarstvo. Nevarnost je tedaj velika, ker napredni krogi se za take stvari prav malo brigajo!

Slovenec, pozor! Pri okrajnem sodišču v Rožaku se bo dne 18. t. m. ob 11. uri dopoldne prodalo na javni dražbi «Čavnikovo» posestvo v Področici št. 10, obstoječe iz ene stare hiše, v kateri je gostilna, ene nove hiše, 48 a njiv, nekaj vrta ter 1 ha in 12 a travnikov. Bati se je, da pride posestvo, ki je cenjeno na 8472 K, v nemške roke, ker «Zidmarka» kupuje dosledno vsako posestvo na Koroškem! Torej, rodoljubi, pozor!

Klerikalci — narodne izdajice. Nemski listi z velikim veseljem poročajo, da hočejo uvesti klerikalci za Ljubljano novi volilni red, po katerem bi imeli Nemci v obč. svetu najmanj štiri zastopnike. Če klerikalci to res store, zaslužijo, da jim plju-nemo v obraz. Zatrjuje se, da hočejo klerikalci to, da je kranjska šparkasa posodila ljubljanskemu škofu par tisočakov, poplačati s tem, da podado kos Ljubljane Nemcem.

Narodnost klerikalcev. Dotim se napredni občinski svet v Ljubljani trudi, da zadobi Ljubljana vseskozi samoslovenski značaj, se klerikalci pehajo, da ohranijo njeno dvojezično lice. Povsod, kjer so oni gospodarji, pospešujejo nemščino. V deželnem dvorcu, v deželni bolnici, v deželnem gledališču vidiš vseskozi tudi nemške napise. Na klerikalnih zavodih najdeš prej latinska nego slovenska imena (Collegium Marianum i. t. d.). Klerikalni hotel «Union» se po ničemer ne razlikuje od ljubljanskih nemških; ima celo kavarna in gostilna tudi nemški napis in v oknih te stavbe ti tudi nemško ponujajo sladoled in ledeno kavo; skoraj samo nemško te pa vabijo na zabavo v klet. Marsikdo poreče: To so malenkosti. Ne! Ravno iz teh podrobnosti se lahko spozna klerikalce. Oni so narodni švadrnarji v velikih in malih stvareh!

Shod v Domžalah. Nedeljski shod narodno-napredne stranke v Domžalah se je vršil ob dobri udeležbi zavednih in veljavnih Domžalcev ter okoličanov na vrtu Kuharjeve gostilne. Prišlo je tudi nekaj slovenskih žena in deklet in vsi so z napeto pozornostjo poslušali obširna izvajanja prvega govornika, ljubljanskega odvetnika g. dr. Antona Šviglja, o krivicah, ki se gode Slovincem pod sedanjim nemškim vladnim zistomom, o pomenu in važnosti ciljev, za katerimi stremi narodno-napredna stranka in končno o potrebi zmage napredne misli po vsej Sloveniji. — Drugi govornik g. A. Ribnikar je poljudno in prepričevalno razmotrival pomen in namen organizacije v domžalskih Slovincih ter izrekel obilico jako umestnih in uvaževalnih nasvetov, sosebno z ozirom na tamšnje gospodarske razmere. Končno je še g. dr. Švigelj zbrano ženstvo pozval k sodelovanju pri narodnem podrobnem delu v rodbinah in gospodinjstvu, nakar se je zaključil shod ob navdušenju vseh udeležnikov in ob splošnih klicih: na skorašnje svidenje!

Discipliniranje. Nadučitelju v Št. Lovrencu na Dolenjskem so nakopali velikansko disciplinarno preiskavo. Vse se je skrhilo na neko izposojeno zastavo in na slučaj, da je nadučitelj pri neki priliki hotel — reci: samo hotel — proti volji župnika na koro neke podružnice peti z drugimi pevci. Izrekla se je kazen pismene graje, ali g. Kaltenecker, ki z navdušenjem opravlja posel klerikalnega višjega sodnika pri eksekucijah naprednih učiteljev, je v eni sapi z grajo predlagal premestitev iz službenih ozirrov — v Banjaloko. Selitev v Banjaloko je gotovo dosti občutnejša kakor vsaka pismena graja! Taka pre-

mestitev nadomešča prav občutno tisto disciplinarno kazen, ki bi jo bil g. vitez rad predlagal, pa je pri obstoječih zakonih ni mogel! Imamo občutek, da se je vitez Kaltenegger s to premestitvijo nalašč tako požuril, da bi učiteljsko mesto v Belipeči, za katero je prosil Potokar, rešil kakemu Nemcu! Drugih pripomb pač ni treba zapisati.

Shod v železnikih. V nedeljo popoldne je imela narodno-napredna stranka v Železnikih sijajno uspel shod. Thalerjev obširni salon je bil napolnjen. Prišla sta tudi železniški in selški župnik s svojimi backi. Po govori dr. Oražna in dr. Žerjava sta poizkušala polemizirati, a da se jima čreda ovčic še bolj ne pokvari, sta jo poslala ven, ko sta govornika odgovarjala ob burnem pritrdjevanju zborovalcev.

Roven na duhu je Čočov France. Po Ljubljani pobira novice od «Unionovih» vratarjev, katere prinese domov kakor najbolj zaupno skrivnost. Seveda kadar je mož zadosti obseden od gotove strani, tudi kaj nerodnega izblekne. V govedarskem listu piše in daje navodila. Kdo naj pripravlja rakev za Z. S. Z. Danes vprašamo Čoča: Ali je res, da ima Mlekarska zveza primanjkljaja na 30.000 K? Ali pozna one gospodarje, ki znajo tako gospodariti? Zato se hudoje dr. Krek v zadnjem «Domoljubu» nad lažnjivimi in hinavskimi liberalci, ker nočejo plačevati dolgov klerikalnega gospodarstva. Krek včasih res izgleda kakor «razdražen lev». Nadalje, ali Čoč ve o onem falitnem podjetju, katerega bilanca je izkazovala 24 K čistega dobička zraven tisoč in tisoč kron takih dolgov, ki se neizterljivi, katero podjetje je prevzela Gospodarska zveza na svoje rame. Kaki nagibi so jo v to vodili? Če je Čočov France pri volji, mu še kaj povemo o klerikalnih organizacijah. Le bojimo se, da mu to klerikalni voditelji zabranijo.

Koncert v Kranju 19. junija t. l. na korist «Učiteljskemu konviktu» obeta biti spricho izbranega sporeda, rednih pevskih vaj in izvršnih solistov, sijajna koncertna prireditev, kakršne doslej v Kranju še ni bilo. Čitalnični pevski zbor šteje 42 pevcev in pevk, sodelovalcev izmed učiteljskega kranjskega okraja je 27, orkester «Sloga» pa šteje 14 godbenikov. Skladatelj gospod O. Dev, solistinja gospa Anica Pirnatova in baritonist gospod Karel Mahkota so nam prav dobri in priljubljeni znanci še iz prejšnjih koncertov: saj so na koncertnem odru o lični veščaki. Kot solist na goslih nastopi gospod Stanko Sajovic, zelo talentiran in marljiv violinist iz Gerstnerjeve šole. Izmed zborov, ki so večalmaj znani, je poleg Foosterjeve «Ljubice» in Aljažvega «Na dan!» gotovo najvažnejši E. Adamičev mešan zbor «Zaman pod oknom», katere skladba se na tem koncertu prvič proizvaja. To najnovejše Adamičevo delo je zloženo v modernem slogu in je znamenito zlasti zategadelj, ker je v njem toliko izprememb. Moškemu zboru, ki je obakrat jako efektan, a mestoma tudi kočljiv in precej težaven, sledi mešan zbor, temu pa triglasen ženski zbor. Pesem se konča s sedmeroglasnim mešanim zborom, katerega zadnji akordi se končajo v izgubljačem se pp. Nov je tudi Hatzejev samospev «Pastir», ki hoče z vso odločnostjo dobro izsolane solistinje. Arija kneza Gremina iz «Onjeginja» je učinkujoč spev, katerega se lotijo le baritonisti z obsežnim glasom. Predzadnja skupna pevska in godbena vaja je v nedeljo ob 1. uri popoldne v čitalničnih prostorih, zadnja pa v «Sokolski dvorani» v četrtek, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer. Spored in besedilo pesmam se razposiljejo tve dni vabljenim na dom. Predprodajo vstopnic je prevzela iz prijaznosti tukajšnja učiteljica, gospica Janja Miklavčičeva. Ta koncert zahteva od čitalničnega zbora, posebno še od sodelujočega učiteljstva, izredne požrtvovalnosti. Zato se opravičeno pričakuje, da posetijo zlasti meščani mesta Kranja koncert v izdatnem številu.

Slavnemu občinstvu v vednost! Vstopnice za veliki koncert v prid učiteljskemu konviktu dne 19. junija 1909 se dobe v predprodaji pri gđc. učiteljici Janji Miklavčičevi počenši od torka v sak dan od 4. do 5. ure, v soboto pa od 10. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne v pritličju ljudske šole (soba I. razreda). Preplačila se hvaležno sprejemajo in beležijo.

Kranjska podružnica S. P. D. priredi v nedeljo 13. t. m. celodnevni izlet iz Kranja — čez Sv. Jošt—Sv. Mohor—Jamnik in Česnjico v Podnart. — Odhod s savskega mosta točno ob petih zjutraj. — Skupno kosilo pri županu Pogačniku v Podnartu. — Povratek z večernim vlakom. Lepa, senčnata, položna in ponekod skoro promenadna pot, izvrstni, kristalno čisti studenci in prekrasen razgled po celi Gorenjski so privabili dosedaj še vselej, kadar je priredila podružnica izlet v to mično pogorje, lepo število izletnikov; z vso gotovostjo pričakuje odbor, da se p. n. članice in člani tudi tega izleta v prav mnogobrojnem številu udeležijo.

Vodovodna dela v Kranju primeroma kaj naglo napredujejo. Prejšnji teden so izkopali 1-70 m globoke jame od gostilne «na razpotju» do «Fidra». Svet tu še ni bil preveč skalnat razen par mest pred gostilno «na razpotju», tako da so lahko takoj mogli položiti vodovodne cevi in, kjer ovira promet, tudi že deloma zasuti taiste. Hujše pa je s kopanjem od gostilne «na razpotju» do «Stare poste», do kamor so prišli že začetkom tega tedna.

Tod so morali izstreliti ponekod skoro po meter in še več debele skale zlasti pred gimnazijo in pred Roossovo hišo. Delo je potemtakem tu zelo naporno in dannadan poka več kakor petnajst dinamitnih streljav, ki pa morajo vsled morebitne nevarnosti radi preblizu stoječih hiš biti le slabše vrste. Cevi se do danes na tem mestu niso mogli skozinsko položiti. Sredi tega tedna so začeli kopati od Jelenovega klanca do Suhadolnove hiše po stari državni cesti in dalje po tej cesti. Tudi tu je več kot dvajset metrov daleč sama meter debela skala. Danes so prišli s kopanjem že skoro do Majdičevega mlina.

Prijatelj narave nam piše z Gorenjskega: Z lansko leto smo čitali v «Gorenjcu» članek: Pri zanašajte gorskimi cveticami! Ondi se svari, naj se previdneje ravna z gorskimi cveticami. Tudi letos je umestno ponoviti to svarilo. Pisu je osebno znan kraj na severni strani Save, kjer je bilo pred 15. leti vse rdeče samega planinskega cvetja. Rododendron, pri nas «pijuvanec» imenovan, je bil pravi kras odnotnega kraja. Če pa danes pogledaš tam okrog sebe, vidiš ondi le malo suhega vejčaja in le tuintam malo cvetja. Res, človek bi ne verjel, kdor je poznal ta kraj prej ali sedaj. Ta svet je občinska last. Ali bi županstvo ne moglo prepovedati, da bi se gotovim ljudem, ki ga potem za drag denar prodajajo v Celovec i. t. d., prepovedalo trganje. Nisem zoper to, da bi se ga ne smelo nabirati, zlasti hribolazci ga imajo radi, ali so ljudje, ki ga proti majhni nagradi natrgajo cele butare in ga potem oddajajo naprej raznim ljudem. Ako pojde tako naprej, ga v desetih letih ne bo več. Ravnoisto se dogaja s planinkami, murkami i. t. d. Ali res ni nobene postave zoper varstvo planinskih rož?

Procesija in dež. Pod tem zaglavjem smo dobili iz Naklega sledečo pojasnilo ter ga lojalno priobčimo: Po starodavni šegi prirede Nakelčani ob suši procesijo za dež na Primskovo. Ljudstvo naznani potom ključarjev svojo željo cerkvenemu predstojniku, ki navadno v nedeljo raz lece oznani dan, kdaj da pojde procesija. Procesija se določi vselej že par dni poprej, zato je izključeno, da bi se moglo ozirati na stanje živega srebra v barometru. Nastal je pregovor: kadar napravijo Nakelčani procesijo za dež na Primskovo, kmalu dežuje. Letos in lansko leto smo bili res uslišani. — Deo gratias.

Širotišče v Kranju. Ta teden so začeli graditi v Kranju na Žolariji novo stavbo, ki bo za deklisko širotišnico pod vodstvom usmiljenih sester.

Otvoritev «Ljudskega doma» v Kranju. Dne 11. julija popoldne bode v Kranju otvoritev novega «Ljudskega doma» z veselico na farovski «Loki».

Razsodba upravnega sodišča o ljubljanskih uličnih tablah. Ljubljanski nemčurji so 9. junija s svojo pritožbo proti samoslovenskim uličnim tablam sramotno pogoreli pred upravnim sodiščem na Dunaju.

Tukajšnja ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je imela svoj letni občni zbor dne 4. junija ob — žal — jako pičli udeležbi članic. Po pozdravu prvomestnice je poročala tajnica o društvenem delovanju preteklega leta, blagajničarica pa o gmotnem vspehu društvenih prireditev, t. j. veselice — dne 19. septembra — noveletnih daril in članarine. Čisti, družbi odpisani dohodek veselice je znašal 319 K 29 vin., noveletna darila 81 K in članarina 161 K. Podružnični odbor je ostal dosedanj: L. Savnikova, prvomestnica, Janja Miklavčič, tajnica, M. Pirc, blagajničarica; namestnice pa M. Majdič, A. Sajovic in R. Ullrich. Zastopnice za glavno skupščino se določijo, ko se bode izvedelo, kdaj in kje se bode ista vršila. Z navdušenjem je bil sprejet predlog, da podružnica potem slovenskega časopisja naprosi prostovoljnih dvavinarskih prispevkov, ki naj bi se darovali podružnici tekom meseca junija ter se za god slovenskih blagovestnikov dne 5. julija odposlali v družbine name.

Za dan 4. julija nameravana veselica tukajšnjih podružnic sv. Cirila in Metoda se preloži na jesenski čas.

Dvavinarski prispevki dne 6. junija so donesli tukajšnji ženski podružnici sv. Cirila in Metoda okoli 66 kron. Srčno hvalo vsem darovalcem! Prosimo pa še nadaljnjih darov, da dostojno proslavimo god naših blagovestnikov.

Pe radovljiskem okraju imajo kmetje še silno mnogo krompirja napredaj; kupcev pa ni od nikoder. Ljudje pokladajo živini najlepšega. Na Savi ga prodajajo mernik po 50 do 60 vin., moka in otrobi so pa letos tako dragi. Letos zopet dobro kaže in zadnji dež je prav mnogo koristil.

Na Javorniku ustanavljajo tamburasko društvo.

Pešizlet telovadnih društev «Sokol» v Kranju in Škofji Loki v Žabnico se je vršil minulo nedeljo, dne 6. junija 1909 ob zelo mnogobrojni udeležbi Sokolov v kroju in narodnega občinstva iz Kranja in Škofje Loke. Kakor je bilo že prej javljeno, so se izvajale pri javnem nastopu proste vaje za sokolski zlet v Celju, o katerih se moramo, glede na razne težke gibe pri vajah, zelo pohvalno izraziti. Res je, da smo videli pri par telovadnih napake, katere bi bratje vaditelji popolnoma lahko odpravili, toda tolažimo se za sedaj z upanjem, da bodo bratje vaditelji, kakor

tudi telovadci posvetili odslej mnogo večjo pozornost in vztrajnost ravno prostim vajam. Po prostih vajah so odkorakali telovadci, z živahnim aplavzom pozdravljeni, v oblačilnico, odkoder so se kmalu vrnili za nastop na orodju. Nastopilo je 5 vrst z enkratno menjavo in sicer: 2 vrsti iz Kranja, 2 iz Škofje Loke in 1 vrsta kot vzorna vrsta sestavljena iz boljših telovadcev kranjskega in škofovškega «Sokola». Tukaj naj omenimo zelo dobro uspele skupino te vrste, sestavljeno iz najtežjih drž (stoja, razovke i. t. d.). Po končani telovadbi so odkorakali telovadci v zastopu med «Na zdar!»-klici in ploskanjem v oblačilnico, občinstvo pa je hitelo na vrt narodnega gostilničarja g. Cegnarja, kjer se je razvila zelo živahna zabava, ki je trajala do mraka, ko je odkorakal kranjski «Sokol», burno pozdravljen od svojih škofovških bratov in drugega občinstva. — Ze sedaj opozarjamo, da se vrši dne 27. junija t. l. pešizlet tukajšnjega «Sokola» v prijazni Šenčur. Izlet bo spojen z javno telovadbo. Več o tem prihodnjič. ??

Se je možatost na svetu. Klerikalci so kandidirali pri občinskih volitvah v Selcih tudi gosp. Tuška, po domače Megušarja iz Martinvrha. Ta pa je kljub temu glasoval s kmečko stranko, dasi ga ta ni kandidirala. Čast takemu značaju!

Iz Železnikov. Minuli teden so bili po hisah naprednjakov nabiti lepaki za shod narodno-napredne stranke. Čudno, da so se pri trganju lepakov najbolj odlikovali šolski dečki, ki so pridrženi društvu «Orel». Vprašamo zatorej šolsko vodstvo v Železnikih, je li kaznovalo dotične dečke in kdo jih je napeljal v to, oziroma ako se jih je naščuvalo na kaplaniji, naj naprednjakom trgajo lepake z zidov.

Učiteljsko društvo radovljiskega okraja priredi svoj II. kružek dne 17. t. m. v Lescah pri Kristofu ob 3. uri popoldne. Razgovor bo o volitvi delegatov za glavno skupščino «Zaveze» v Mariboru, o preosnovi deželnih šolskih zakonov in o točki «delo med ljudstvom». Posebnih vabil odbor ne bo pošiljal. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz brezniške občine je bilo predzadnje soboto pri naboru v Radovljici izmed 28 fantov potrjenih 17. Redka je gotovo občina na Kranjskem, ki bi dala cesarju izmed tako majhnega števila toliko mladeničev. Iz ene hiše so vzeli dva, iz Valjavčeve v Smokuču pa vse tri sinove.

Ogenj pod Golico. Na binkoštno nedeljo zjutraj je ogenj vpepelil selišče Črni vrh nad Planino v radovljiskem okraju. Goreti je začelo na dveh koncih, vsled česar se sumi, da je bilo zažgano. Bližnji nosedi so prišli gasiti in so oteli nekaj poslopj, toda tekom dopoldne je začelo iznova goreti tako, da je ogenj vničil še ostala poslopja razen velikega hleva, katerega je obvarovala velika, na sredi selišča stoječa lipa. Selišče še ni bilo obljudeno. Škoda je precejšnja, ker je tudi mnogo lesa zgorelo.

V Dravljah je umrl 32 letni posestnik Franc Arhar. Bolehal je dve leti na jetiki. Bil je član občinskega odbora in gasilnega društva ter ustanovni član Narodne čitalnice v Dravljah. Zapušča mlado vdovo in hčerko. Blag mu spomin.

Dva mlada neznanca uzmoviča sta pretekli mesec iz zaprte prodajalne na Šmarji gori, ki je last Marije Suhadolnik iz Tacna, ukradla 100 razglednic, dve steklenici malinovca, nekaj kruha in 4 K 80 vin. denarja. Bila sta, kakor pravijo ljudje, slabo odpravljena in se lagala, da sta šolarja, ki stanujeta v Siški.

Iz Zgornje Šiške se piše: Binkoštno nedeljo popoldne je bil pogreb 73 let starega tesarja in posestnika v Zg. Siški Ivana Rojina na pokopališču v Dravljah. Enakega izpreveda menda še ni bilo. Rajnega spremilo je k večnemu počitku 34 parov Rojinov, med temi 82 in 74 let stara brata, in do tisoč ljudstva. Rod Rojinov je nad 200 let star in večina moških je doživela 80—90 let. Rod Rojinov se ne odlikuje le po zdravi krvi, temveč tudi telesno in po talentih. Vsi so zavedni narodnjaki in nekateri so glede narodnega razvoja v Siški velezaslužni. Rajni je bil priden kot tesar še pred letom. Bil je varčen gospodar in skrben oče. Sinov je dal vojski 5 in šestega čaka prihodnje leto sodba: «tavglih!» Starejši so samostojni marljivi obrtniki. V skromnih razmerah je zamrl odgojil in preskrbel številno rodbino in dal lep izgled, kako treba izpolnovati naloge in dolžnosti. — Častni spomin vrlemu možu!

V trebuh ga je sunil. Dne 25. majnika t. l. sta se sprla v Predtrgu dva laška zidarja, in sicer 20 let stari Janez Sturm in 34 let stari Janez Marchiol, in sicer radi tega, ker je baje Marchiol na knjižico Sturm vzel nekaj kruha. Začela sta se ruvati, a vzlic temu, da so ju razdvojili, skočila sta skupaj, pri tem je pa Sturm sunil svojega nasprotnika z obuto nogo tako v trebuh, da je ta vsled vnetja trebušne mreže umrl. Storitca so oddali sodišču.

.. Našim rodbinam priporočamo ..

Kolinsko cikorijo!

Pismo iz Ljubljane.

12. junija.

Gospod urednik! Poslušajte, kaj se mi je pripetilo te dni. Da je naše domače pivovarne — o slovenskih kar molčimo — res vzel vrag, kaj ne, to že veste. No, pred tem žalostnim poginom se mi še enkrat zahoče po našem domačem pivu. Privoščil sem si ga bil v družbi svojega prijatelja v Aurovi pivovarni, kar se je le dalo naložit. In tako naložen grem proti domu, ali zastoj, stanovanja ne najdem, pa ga ne najdem. Preobrnem vso Ljubljano, a mojega stanovanja ni nikjer. Ga tudi ni biro potreba; zakaj naenkrat sem stal v Celovcu v topničarski vojašnici kot rezervist pri raportu. Pri naši bateriji št. 1 „ta starga“ ni bilo doma, zato je namesto njega vodil poveljstvo „ad interim“ moj najljubši prijatelj nadporočnik Langer. K tej orožni vaji nas je bilo poklicanih iz vseh avstrijskih narodnostih; največ je bilo nas Slovačkov. Langerja se je vse balo kot živega vruga. Govorilo se je, da je imel že sitnosti zaradi mučenja vojaštva; posebno da ima „šari“ na rezerviste. No, to smo res takoj izkusili prvi dan. Začel je svoje muhe pri jubilejnih križčkih. Kar nas je bilo iz državne službe, smo imeli na svoji vojaški uniformi pripete tudi ob šestdesetletnici cesarja obdarovane jubilejne križce, ravnotake kakor vojaki, razločujo se le v trakovih. Te smo morali kar potrgati raz uniformo. Jaz sem se obotavljal, pa mi komandira nekega hrusta: eins, zwei; križček je bil zdolej. Tako torej se pri vojakihi časti cesarsko jubilejno darilo. Zaškrta sem z zobmi, a sem se spomnil še ob pravem času, da jih več nimam, pa sem bil — tiho. Prišel se je dnevni „pouk“. Po beznicah med barabami sem čul že mnogo sirovosti, a doživeli nismo še kaj takega, kakor tukaj. Možno-spolnih in sploh nesramnosti je kar deževalo nad nas, tako da je bilo celo nekaterih — hlapcev po poklicu — sram. Nato si je izbral posamezne rezerviste, na katerih obrazu se je že od daleč brala beda, revščina, morda so bili rodbinski očetje, tu sem došli z bridko zavestjo, da žena in otroci medtem doma stradajo kruha. Pa jih je nam predstavil: „Sehts, den Kerl sieht man schon auf zehn Schritte an, daß er ein gemeiner Mann ist.“

V nas je začelo nevarno vreti, toda kaj smo hoteli? Večina nas je bila že rodbinskih očetov, nekateri že v državni službi, a naj vse to riskiramo, da damo duška na tak način teptanim čutom človeške vrednosti. Pokazali smo, da smo avstrijski vojaki — in molče trpeli. Trpeli pa smo tem hujše, ker se je to vse vršilo blizu javnega vrta, spričo gledalcev, med katerimi so bile tudi ženske. A tudi aktivnim podčastnikom, ki že dalje časa služijo, se ni godilo dosti boljše. Tudi le-te je vspricho nas in občinstva ozmerjal ter zasmehoval, češ, da v civilu niso imeli nič za „žreti“, pa da jim vojaški komis boljše diši. Naravno je, da so nas posebno letos nove stvari pri topničarstvu zanimala, a to zanimanje nas je moralo miniti, ko nam je Langer, če se je naveličal s svojim „poukom“, sam zaničljivo dejal, naj nikar

ne mislimo, da bi se mu ljubilo stati pri nas, če bi bilo — lepše vreme! Tako navdušuje avstrijski oficir avstrijske rezerviste k izpolnjevanju vojaških dolžnosti. Naredimo — — — kar smo še vse drugega pretrpeli, naj le še omenjam, da je bil Langer že večkrat predmet ostrih kritik v časopisju in zato nam je (najbrže ga je vest pekla) ob zaključku naših „orožnih vaj“ prav toplo priporočal: „Suchts euch in Zivil eine andere Beschäftigung aus, nur keine Zeitungsschreibereien.“ (Glejte, da se v civilu pečate s čim drugim, le ne s pisanjem v časopise.) Pri tem je naše pogledal tako srdito, da mi je kar zašumelo v glavi in že sem imel primeren odgovor na jeziku, ali tedaj — se prebudim doma v svoji postelji. Luč je še brlela, a zraven leži pričeto pismo iz Ljubljane, v katerem poročam, kako so prišle naše pivovarne v roke zagriznjenih Nemcev Puntigamske družbe. In tedaj šele se mi je „zasvetilo“.

Aha, tako je bilo! Sinoči na kolodvoru dobim svojega znanca, državnega uradnika, ki je ravno iz Celovca prihajal od orožnih vaj. Ta mi je pripovedoval, kako se mu je godilo pri orožnih vajah v Celovcu. Šla sva k Auru, da tam zamočiva s pivom njegovo in mojo jezo. Morala pa sva jo do dobrega „zamočiti“, zakaj prav nič ne vem, kdaj in kako sem prišel domov. Dobro pa se spominjam, kaj mi je pravil moj znanec iz zadnje svoje vojaške vaje. Brž vstanem in napišem drugo novo pismo:

Slovenski poslanci! Čas orožnih vaj cvete v najlepši rasti, a kakor vidite, cveto prav po divje tudi sirovine in sirovosti kakršnim naše slovenske fante ne smemo dalje prepuščati. Vzemite si izglej po Vaših nemških tovarših v državnem zboru in zahtevajte zadoščenja za vsako na naši časti, na časti avstrijskega vojaka, od strani poveljnikov storjeno krivico! Vi slovenski fantje pa, kadar ste poklicani k orožnim vajam, trpite in potrpite, a skrbite, da vsaka Vam storjena krivica pride na dan! ...

Slovenski obrtniki, slovenski industrijci! Nemec iz rajha resno zida svoj most do Adrije, ne s frazami pri čašah vina, ne s puhlimi govori pri shodih, kakor mi, temveč zida na resni, trdni gospodarski podlagi. Njegov bojni klic: uničenje slovenske obrti, slovenski industriji! Žalibog ni več prazno strašilo, ampak vsak dan nas nova dejstva uče, da sami postavljamo podlago za zgradbo tega mostu. Trdnjave naših podjetij padajo druga za drugo, in sicer padajo sramotno, kakor to kaže prodaja naših domačih pivovarn v roke nemških kapitalistov. In tako sramoto zagovarja naše slovensko časopisje! Tužna majka, daleč smo prišli. Nemški kapital je napravil dobro kupčijo, dasi se tudi slovenska Aurova ne more pritožiti. Ali, če je to res, kar se čuje, da so Nemci namreč le kupili naše pivovarne zato, da jih popolnoma opuste ter nam le pošiljajo svoje izdelke, ki jih proizvajajo v Gradcu, potem bomo zahtevali javno in jasno besedo o tej za celo deželo sramotni kupčiji. Kajti če nov gospodar na naših posestih ne pusti

več delovati pivovarniške obrti, se je s tem storil zločin na račun našega delavstva, da ne govorimo o diferenci na davkih in drugih socialno-gospodarskih izgubah.

Ce imate pogum, dajte nam jasen odgovor, javno pojasnilo o tej čudni kupčiji, na kateri je interesirana vsa slovenska dežela. Crnogledec.

V Novem Jorku (Amerika) bi imela iti mlada ženska po neki licenc na magistrat. Ker se je bala iti sama, šel je z njo tudi nek mož. Tam se govori angleško. Ker pa teh dveh nobeden ni znal povedati, kaj pravzaprav hočeta, je mislil občinski oče, da hočeta biti oženjena in jih je meninčič, tebinčič zvezal po tamošnjem običaju.

Na Bavarskem (Nemčija) je rodila kmetica otroka, kateri je imel na sredi čela samo eno veliko oko. Očesne jame (kjer imamo oči) pa so bile pokrite s kožo. Otrok je umrl hitro po rojstvu. Hranijo ga v muzeju tamošnjega glavnega mesta (Monakovo).

Psi za žandarje. Psi imajo čudno dober nos. Zato so začeli nekateri misliti, ali bi ne mogli pomagati tudi pri iskanju morilcev, tatov, roparjev in drugih hudodelcev. Ti poizkusi so se prav dobro obnesli. Seveda se pustijo naučiti le brihtni psi. Najbolj so menda za to ovčarji. Takega psa žene žandar ali policaj na kraj, kjer se je zločin zgodil ali mu da povohati kakega človeka ali kako stvar, ki je bila tam zraven. Pes leta na to okrog in prevoha vse tako dolgo, da najde zločinca. Tedaj pa zalaja, prižene zločinca sam k žandarju ali pa prileti tako nazaj in pelje žandarja ali policaja za seboj. Pes obvoha hudodelca tudi tedaj, če je v hiši, v hlevu, v kleti i. t. d. V zadnjem času je dobila take pse tudi policija na Dunaju in je gotovo, da se bode našel zanjaprej vsak zločinec, ker ni treba drugega, kakor le telegrafirati na Dunaj po takega psa.

V Turinu (na Laškem) je stavilo v gostilni pet fakinov z nekim živinskim kupčevalcem, da letijo po ulici, v kateri bo največ ljudi, in pretepejo vsakega, kdor jim pride nasproti. Stavili so 500 lir, to je okrog 500 kron našega denarja, in so to delo tudi res storili. Postavili so se navstric in so leteli po cesti. Kdor jim je prišel nasproti, je bil tepen, klofutan i. t. d. Neki gospe so raztrgali čez trup obleko in enega oficirja je udaril eden teh sirovežev tako z bikovko po desni roki, da še sablje ni mogel več potegniti iz nožnice. Dne 22. maja je stalo vseh pet pred sodnijo. Dobil je vsak po dve leti težke ječe. Kupčevalca, ki je siroveže s slavo napeljal k temu, še niso mogli vjeti. Kadar ga bodo dobili, šel bode sest tudi ta.

Listnica upravnistva.

Gospod Alojzij Šenk, Amerika: Vaša naročnina je plačana sedaj do konca letošnjega leta.

Listnica uredništva.

G. S. Olševski: Vaš podlistek za to številko je prišel prepozno. Prosimo, pošljite nam naenkrat več nadaljevanj. — Več drugega gradiva smo morali vsled pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjic.

Mestna hranilnica v Kranji

obrestuje hranilne vloge po

42 26—13

Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje)
nad **212.500 kron.**

Koncem leta 1908: Stanje hranilnih
vlog 4.622.000 kron, posojil na
zemljišča 2.890.000 kron ter po-
sojil občinam 413.600 kron.

Ta najstarejši denarni zavod v
Kranju uraduje na rotovžu vsak
delavnik od 8. do 12. ure dopoldne,
ob smanjih in tržnih dneh pa tudi
od 2. do 4. ure popoldne.

4%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. — Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na primer dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Preklic.

Podpisani preklicem vse razžaljeve besede, katero sem v torek, dne 1. junija izrazil na mestnem trgu v Kranju o mestnem redarstvu.

Kranj, dne 5. junija 1909.

Konrad Čadež.

162

V New York
Canado
Juž. Ameriko

Odhod iz Ljubljane vsak torek.

Pozor!!

12 52-42

Samo 6 dni

vozi francoski brzoparniki La Provence, La Savoie, La Lorraine in La Touraine iz Havre v New York. — Najkrajša črta. —

Veljavne vozne listke in brezplačna pojasnila daje konc. potovalna pisarna

Ed. Šmarda, Ljubljana

Dunajska c. 18, nasproti znane gostilne „pri Figovcu“.

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

10 52-22

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priloga svoj najboljši priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjersko.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta:

76 52-12

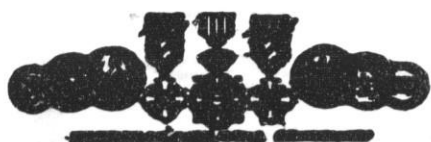
valjični zastori (Rollbalken).

Travnik naprodaj.

Več parcel dobro zagnojenega travnika v Brezjah (Kranjsko polje) proda iz proste roke za v last trvdka

J. & A. Majdič, Kranj.

Plača po dogovoru, tudi na obroke. Kupci se vabijo prihodnji ponedeljek, dne 14. rožnika ob 3. uri popoldne na lice mesta. 159 2-2

Zobotehnični atelje

Oton Seydl

v Roosovi hiši nad prodajalno
v Kranju.

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nabne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJ-NOVEJŠIH METODAH. 78 52-24

Sprejemne ure vsako nedeljo in ponedeljek od 8. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Večkrat premirano!

Glinaste peči

138 52-5

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

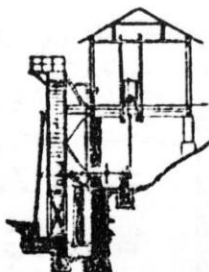
Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

G. Tönnies

v Ljubljani

52-12
89

tovarna za stroje, železo in kovinolična priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

Zlate sv. etimje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Nab. olše k osmetično
Zobočistilno
sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj
D. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

77 52-7
Dobri se
v
lekarstvi
šestnik

Od c. kr. namestništva oblastveno dovoljeni urad za revizijo in reklamacijo tovarnih listin vseh vrst in pisarna za poizvedbo tarifov

L. Jandl Trst

prevzame brezplačno revizijo vseh tovarnih listin proti 30% deležu najdenih diferenc.

Doposljite nam torej takoj franko vaše tovarne listine letošnjega leta in v treh dneh dobite poročilo o rezultatu revizije. 14 52-30

Vsak dan sveži

151 3-3

SLADOLED

vseh vrst

se dobi v kavarni „Prešern“ - Ljubljana.

POZOR! SLOVENSKO POD ETJE! POZOR!

Slavnemu občinstvu se uljudno priporoča dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan, sin - Ljubljana

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22.

80 43-15

Loterijska srečka dne 6. junija t. l.
Trst 3 6 38 60 4

Električna gonilna sila.

Tovarna oljnatih barv, lak in firneža

Brata Eberl

črkoslikarja, lakirarja, stavbena in pohištvena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeve ulice 6, nasproti hot. „Union“

Ustanovljeno 1842. Telefon 154.

52-41

Največja tovarniška zaloga slamninkov

za dame prazni od K 1.— naprej

„ „ lišpani „ „ 3.— „

„ gospode „ „ —80 „

„ deklice „ „ —60 „

„ dečke „ „ —40 „

Prepričajte se o znatno nizkih cenah!

Za gospode vedno v veliki iz-beri od najcenejše do najfi-nejše izbere. 127 13-10

Cene brez konkurence! Postrežba znano solidna!

Na debelo in drobno pri

Anton Adamič

KRANJ, Glavni trg

modna, galanterijska in no-rimberška trgovina.

Ponudimo vsako poljubno množino:

161 10—2

Zarezane strešnike (prve vrste)

(za privezati in pribiti na late, torej popolnoma varno proti nevihti)

zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče za tlakanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP. :: Ljubljana

Na zahtevo pošljem takoj cenike in prospekte brezplačno.

Zobozdravniški obotehniški :: atelje dr. Edvard Globočnik

v Kranju

1 52—40

Je od 16. septembra 1908 slav. občinsivn na razpolago

**vsaki dan in
tudi v nedeljo.**

Tovarna za gospodarske stroje

išče

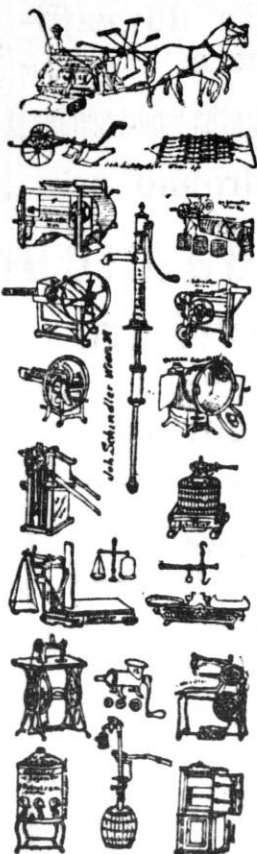
141 5—5

pridne, solidne potnike.

Cenj. ponudbe pod „U. U. 5“ na **Henrika Schaleka, Dunaj I., Wollzeile 11.**

Ivan Schindler, Dunaj

III./1. pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe, kot:

mlne za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice za trsje, poljska orodja, mlatilne ce, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamo-reznice, stroje za rezanje repe, stiskalnice za seno, mlino za golanje, kotle za kuhanje klate, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnice, železne cevi, vodovode i. t. d.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah: ravnotako vse priprave za kletarstvo, sesalke za vino, medene pipe, gumijevе ploče, konopljene in gumijevе cevi, priprave za točenje piva, skrinje za led, priprave za izdelovanje sodavode in peničih se vin, stroje za sladole, mlino za kavo, dišavo i. t. d., stroje za delanje klobas, tehtnice na drog, namizne tehtnice, stebarske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestavov, stroje in orodja za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje, vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke. Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franco. Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Piše naj se naravnost:

94 20—7

Ivan Schindler, Dunaj III./1. Erdbergstrasse 12.

Steckenpferd lilijino mlečno milo

58 42—18

Najmilejše milo za kožo
:: kakor tudi za pege. ::

Dobiva se povsod.

Slovencl, ne zabite družbe
SV. CIRILA IN METODA

Zaloga vsakovrstnega
• lesenega, železnega •
in poblazinjenega pohištva
Puc & Comp.
v Ljubljani, v Kolizeju, na Marije Terezije cesti št. 11

Josip Pogačnik

krojaski mojster v Radovljici

prporoča cenjenemu občinstvu

svojo delavnico v izdelovanje vseh vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in lovskih oblek ter ogrinjal.

Vedno bogata zaloga angleškega, francoškega in brnskega suknja. — Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in ceno ter se sprejemajo popravila.

Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih sukenj.

Zajamčena je vestna izvršitev naročenega dela natančno po meri in izbranem kroju ter po želji naročnika. — Kdor si želi nabaviti elegantne, fine, obenem trpežne in vsem zahtevam ustrezajoče obleke, naroči si jih naj pri tej tvrdki in postal bo stalen naročnik. 86 52—14

Keil-ov lak

139
6—6

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umi-

valne mize 90 vin.

Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.

Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.

Keil-ovo leščilo za podo 90 vin.

Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah.

ima vedno v zalogi tvrdka

Franc Dolenz v Kranju.

Črnomelj: Anton Zurec;

Idrija: Val. Lapajne;

Kamnik: Ed. Hajek.

Kočevje: Franc Loy.

Ljubljana: Leskovic &

Meden.

Novo mesto: I. Picek.

Postojna: Anton Ditrich.

Radovljica: O. Homann.

Škofja Loka: M. Žigon.

Zagorje: Rih. E. Miheličič.

5 52—48

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus

urar v Kranju

— poleg lekarne. —

Ustanovljeno leta 1885.

Velika zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine ter optičnih predmetov. Popravila točno in ceno. Najnižje cene. Priznana izborna blago.